

Sanas avri šute diskriminaciovoske pe e kherengomarknado?

Malmö
mot
Diskriminering

O švedicko zakoni site garantali ke hodj kazgodes si sa jekh čačimata bi kodo te dikhen koni. O Švedo iš iskirindas tele o konvenciovo ka o kher si ek manuškano čačimo. De sa jekh si diskriminaciovura pe bute felitickone riga pe e kherengomarknado. Ande kadi informacionoskipatrin kamas ame te sikavas sar o zakono si kana o manuš si diskriminalime e kheresa taj e diskriminaciovosko fundamento si etniciteto, de o eksempla šaj hasnin vi pe avera diskriminaciovosko fundamenti. So si o diskrimineringo pala o zakono? Sar o diskrimineringo šaj žalpe? Kas si pharimo, taj ka šaj boldelpe o manuš kana avri sas šuto?

Te kames majbut te žanes pa e diskrimineringosko zakono taj so tordjol ande ando zakonskotekstos šaj rodes pe e diskrimineringosko zakono (2008:567).

So si diskrimineringo?

O diskrimineringo si kana varikasa si maj čores sar e ávre ženesa anda pesko identiteto. Pala o zakoni phenelpe identiteto so o manuš šaj avel diskriminalime pala e diskrimineringoske fundamentura. Pala e diskriminerosko zakoni si efa maj but feliticka diskrimineringoske fundamentura, kadal si: genusi, genusedentiteto vadj avri phendimo, etniciteticko (ande kado si ande a morčaki farba, sar maj but etnicitetura švedo, rom, sirianura, kinezo, taj kade maj dur), religija vadj aver patjamo, funkcionállicko doš, seksualicka sar si taj e berš.

Kana šaj si diskrimineringo?

Pe e kherengomarknado šaj avel o manuš diskriminalime pe maj but felitickone rigan taj khatar e diferntna žene. Khate **si eksemplura** kana si diskrimineringo khetane e kheresa:

Eksempla 1: te len unžule kher

Ek romani familja kamel te lel ek kher unžule ek bloko ando Staffanstorpo. Len khardine te sikaven lenge o bloko taj vi e unžulimasko gazda (hyresvärd) pozitivno sas. De kana von avile taj dikhlas le e unžulimasko gazda (hyresvärd) taj kana šundas lengo paluno avan hatjardas vov ke hodj von si rom. Lenca atunči žanavel ke hodj o bloko aba naj avri dinimasko hiaba e unžulimasko gazda (hyresvärd) phendas jo.

Eksempla 2: paruvn bloko

Ek somalicko dej so korkori barrel peske šavoren kamel te paruvn bloko ke voj hatjarel ke hodj kodo than kaso akanik bešen naj pačako/njugoto than lake šavorenge te baron opre. Voj zvonjij ka e unžulimasko gazda (hyresvärd) de vov phenel ke naj le šuše khera pe avera thanen. I dej žanel ke laki švedicko baratkinja sa ketje lovenca vorta atunči birindas te paruvn bloko peske šavorenca pe avre thanes.

Eksempla 3: zavarimata khatar e somsedura

Pek romani familja štare šavorenca but panasi sas khatar e somsedura anda kodo ke hangoša sas. E somsedura vi ande bišade lapura kaso iskirinde ke

hodj von ande penge trapi či kamen romen. I familja daral ke hodj avri šudonale te panaskodina inke majbut prele taj anda kodo site aven e šavora mindig pačasa/čendbe. I familja phendas e unžulimasko gazdaske (hyresvärd) ke hodj kado so i jekh pharo situacia e somsedonca de e unžulimasko gazda (hyresvärd) phenel ke hodj e somsedon si čačimo te panaskodin taj vov či kerel khanči andi situacia.

Eksempla 4: inkerimo/reperacia po bloko

Jekh maj phuro paro anda o Irako bešen andek unžulimasko bloko ka o čapo ande najimaski/vlaženka či fungeralij. Von zvonjin ka o unžulimasko gazda (hyresvärd) so phenel ke hodj na dulmut kerdine von o čapo taj e manuša so naj anda o Švedo numa phagren o bloko. E paros či žutin e čaposa.

Eksempla 5: mangimo pi potjin

Ek familja anda i Nigeria panže šavorenca trubuj te raken jekh kher. A deja taj e dades naj butji socialij le. Von rakhen jekh šušo bloko de e unžulimasko gazda (hyresvärd) phenel ke hodj site avel le butji taj potjin ke hodj te birin te mangel o kher.

Eksempla 6: o sociali či žutij te rakhel kher

Ek manuš so či vorbij švedicka numa lovaricka (ek romano dialekto) del дума ke hodj khasardas pesko kher taj mangel e sociales hodj te žutij les tena trubuj te avel pi vulica bi kheresko. Po

sociali o administratori pušel pe sostar o rom či sitjilas švedicka taj phenel ke hodj či sosko žutori či delpe tena sitjilas i šib.

» E intregi eksemplura so pomonime sas si diskrimineringo taj si tiltome pala o zakoni.

Kas si pharimo pa o diskrimineringo?

Pala e diskrimineringosko zakoni si kodo kon del avri unžule vadj biknel pesko kher si les pharimo. Ando zakoni naj ande e privatna žene, **jekh ženo so del avri unžule o kher sar alberletbe (andra hand) eksempla či žal ande e diskriminerosko zakoni.**

Korkorikane žene sar somsedura vadj vasteskebutjara (hantverkare) naj le pharimo, de e unžulimasko gazdas (hyresvärden) si pharimo ke hodj te žutij e somsedura te zavarina vadj te diskriminalina. Eksempla kas si pharimo si unžulimasko gazdi (hyresvärdar) meklare, kherenge fereningura taj sociali (komuno).

So šaj kerav te simas diskriminalime?

O Diskriminerosko ombudsmano so si themesko rajipe siles pharimo ke hodj e diskriminerosko zakono inkrelpe. Te sas variko diskriminalime šaj den opre pe lengi rig:

• www.do.se/tips-ochw-klagomal

Vi šaj den opre diskrimineringo ka varisave Švedoske antidiskrimeroske birovara, Malmö mot Diskrimineringo si jekh anda kadala taj khate šaj boldes tu te bešes ando teluno (södra) vadj pi ostungo (östra) Skåne:

• www.malmomotdiskriminering.se
• radgivning@malmomotdiskriminering.se

Jekh maj pharo pharimo si ke hodj te ingren ek diskriminerosko bajo ke nadjon phares si ande te zuraren/te sikaven. Anda kodo si importante ke hodj te garuves e intregi ande sikajimata/bevisa so si. Sar eksempele lil, emailo, khel ande o vobimo taj filmalin, vadj inger tusa ženene kon šaj avel tanuvo (vittne), kana hatjares ke hodj diskriminalinde tu.

Te desa opre o diskrimineringo ka o Diskrimineringosko ombudsmano vadj amende trubuj o ande sikajimo/beviso ke hodj te birin te sikaven pi krisi ke hodj diskriminaciovos sas.

Te birina ande te sikaven pi krisi ke hodj diskriminacija sas sar eksempele unžulimasko gazda (hyresvärd) si došalo po diskrimineringo, tu so avri sanas šuto/šuti si čačimo te den tu dukhajimasko potjinimo soske phenen diskriminerosko dinimo.

Det här informationsbladet finns tillgängligt på **svenska, engelska, arabiska, somaliska, persiska, lovvara, polsk romani, och arli** på vår hemsida:
• www.malmomotdiskriminering.se/bostad

Malmö mot Diskriminering
Nobelvägen 36 C
214 33 Malmö

Epost info@malmomotdiskriminering.se
Telefonnummer **040 636 51 40**
Org.nummer **802455-5867**
Bankgiro **694-3070**

